

DJURADJ KEČMAN, penzioner
NOVA TOPOLA

Arhiv Eo. l. B. Luka
ABK

S J E Č A N J E

na formiranje Partijske ćelije u Donjim Karajzovcima

U selo Donje Karajzevce, opš. Bos. Gradiška koje se nalazi na desnoj strani ceste Banja Luka Bos. Gradiška, još prije rata dolazili su mnogi komunisti; Ilija Dardić, Kristina Kovačević, Nikola Jankević, radnici iz Beograda i još neki. Zapravo, Ilija Dardić, koji je u Beogradu postao komunista 1928 godine, redom je iz Donjih Karajzovaca i dolazio je vrlo često, a sa njime i drugi komunisti. Naši seljaci uglavnom su pripadali opoziciji, od kojih je najviše bile simpatizera Komunističke partije, što je u velikoj mjeri uticao na komuniste koji su dolazili u naše selo. Čitali smo zabranjenu literaturu, koja je kružila po selu, a koju smo raznim vezama dobijali iz Beograda.

Negdje u toku 1938 godine vršene su pripreme za formiranje partijske ćelije u Donjim Karajzovcima. Za formiranje trebao je doći neki drug iz Banja Luke, ali je u međuvremenu došlo do neke provale u Banja Luci i do hapšenja, tako da taj drug nije došao. Bila je predviđena jedna veća grupa da se primi za članove KPJ: Džitar Berać, Stevo Ilić, kovač, Trivun Kećman, obučar, Karlo Bjela, Boško Smitran, Djuradj Kećman i Ljubomir Mandić, bravar, svi iz Donjih Karajzovaca i Mirko Vujičić iz Gornjih Karajzovaca. Pošto taj drug nije došao, predstavnik Mjesnog komiteta KPJ Banja Luka, prepalo je formiranje Partijske ćelije u Donjim Karajzovcima, pa je ista formirana tek u ^{avgustu} ~~septembru~~ mjesecu 1942. godine.

Mi smo svi koje sam gore naveo odmah početkom ustanka jula 1941 godine počeli raditi za NOP-et i čitavo naše selo bilo je odmah uz NOP. Partijsku ćeliju formirao je Save Dardić, krojač iz našeg sela, koji je u aprilu 1941. godine izbjegao iz Beograda i koji je došao kao komunista iz Beograda. Bio je zadužen za ^{pripremu} ~~organizaciju~~ ustanka. Zapravo, u maju mjesecu 1942 godine na našem području bili su članovi KPJ Save Dardić i Smilja Radenjić iz Kukulje, pa je i naša ćelija formirana za ova dva sela. Mi ostali bili smo kandidati za članove KPJ, a kandidovani su: Djuradj Kećman, Jozefina, Zefka Šelomba, Menčilo Šušnjar, Sveto Stević i Vlado Šebota iz Donjih Karajzovaca i Drage Ilibašić i Ljube Obradović iz Kukulje. Partijska ćelija sastavljena od članova i kandidata iz dva sela, nas šestoro bilo je iz Karajzovaca, a troje iz Kukulje.

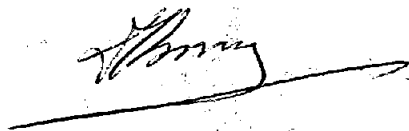
Svi ovi kandidati koje sam naveo postali su članovi Partije u toku mjeseca septembra 1942. godine. Odmah poslije formiranja Partijske ćelije formirana je i organizacija SKOJ-a, vjerovatno, mjesec ili dva nakon formiranja Partijske ćelije. Prilikom formiranja Partijske ćelija brojala je 9 članova i kandidata, što znači da je koncem septembra 1942. godine brojala 9 članova. Početkom 1943. godine primljeni su u Partiju: Živko Mastala, Rade Vitković, Trivun i Rajko Keenan i Zora Sušnjar. Sekretar je bio Končilo Sušnjar.

Naša Partijska ćelija u prvo vrijeme djelovala je na području više sela: Donji i Gornji Karajzovci, Kesjerevo, Kakulje, Lilić, Petrovo selo, Vakuf, Mrčevci, Kočićevo (Junuzovci se zvale za vrijeme rata), Razboj, Trošeljci i Seferovci. Kasnije se to razgranavala i postepeno su i u drugim selima u Lijevoj polju formirane Partijske ćelije. Ja sam kao član Partije bio zadužen za rad Narodno oslobodilačkih odbora i išao sam po selima radi formiranja i učvršćenja Seoskih NOO. Odbori u selu sastojali se od 3 do 5 članova, zavisno od veličine sela i prilika u njemu. Bila je podjela zaduženja, tako da su svi članovi Partije imali zaduženje, odnosno imali su svoj sektor rada.. Jedni su zaduženi za rad USAOJ-a ili SKOJ-a, na propagandi, rad sa ženama. Iz naše Partijske ćelije mnogi su odlazili u partizane, čim bi osjetili da je zaprijetila opasnost za dalje bavljenje u selu. Radili smo vrlo savjesno, jer smo djelovali na neoslobodjenoj teritoriji, odgovorno i kolektivno. I pored zaduženja za pojedine sektore rada, djelovali smo jedinstveno i izvršavali smo vrlo složene zadatke i ako je naše selo bilo u blizini švapskih kuća u Novoj Topoli.

Jedan od gvalnih zadataka bila je obavještajna služba. U Novu Topolu najviše su odlazili Zefka Šelenba i Karlo Bjela i donosili su dragocjene podatke. Tako smo preko Karle Bjele doznali da se kod Jozefa Ostrikanca u njegovoj šupi nalazi ogromna količina sanitetskog materijala, koji je tu ostao prilikom raspada bivše Jugoslovenske vojske. To smo nekako uspjeli dobiti. Bila su to četiri velika sanduka. Bio je to dragocjen materijal. Predali smo ga Petoj kozarskoj brigadi. Te sanduke smo izvukli noću. Kuća je bila usamljena u blizini Bjeline kuće između Karajzovaca i Trošeljca. Bilo je to u jesen 1942. godine.

Pošto mene i Sašu Dardića Nijemci uporno tražili, morao sam pobjeći = otići u partizane u februaru 1943 godine. Pošto mi je kuća bila u neposrednoj blizini švapskih kuća, stalno sam bio u velikoj opasnosti. Domaće švabe su često vršljale po selu, vršili prepade i pretrese kuća, kao i racije noću i hvatali sve sumnjive. Napominjem da smo svakoga kojemu je zaprijetila opasnost, otpremali u partizane. Pošto sam ja otišao u partizane zaprijetila je opasnost i mojoj porodici, tako da sam ženu i djecu preveo u Podgradce.

Nova Topola 22.8. 1983. godine

Ispravljen u skladu sa konsultacijom sa Dr. Stanim Klemenčevićem 8-5-1984p
 izvršila *Mirna Kalabica*